

බුදුපරිච්ඡේද

ජෝය ලබන ගෙවෙන වේලා සහ සිල් සමාදන් විය යුතු දවස්

දෙළොස් මහා පොහොය දිනවල සිදු වූ ශාසනික වශයෙන් වැදගත් ඓතිහාසික සිදුවීම්

දුරුතු පසළොස්වක පොහොය නරාගන සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ප්‍රථම ලංකා ගමනය සිදු වූයේ ඓතිහාසික දුරුතු පෝ දිනයයි. කුක්කු ජට්ටියන් ප්‍රධාන දහසක් සවිචන් සදහම් මගට හරවා මවුන් හැම අර් සහ ගණ්ඛවට පත්කොට වදල බුදුපියාණන් වහන්සේ අතතුරුව ගෙලදිව බිම්-තැන්නේ මහවැලි ගඟ අසබඩ මිනිසේ නම් සරුදතවී පියසට ගුවන් ගැබින් පහල ව සවනක් බුදු රැස් මාලාවන්ගෙන් දිලීරී වැඩහුන් සේක.

නවම් පසළොස්වක පොහොය සැරියුත් මුගලන් දෙනම අගසවි තතතුරු ලබන ලද්දේ ද, සම්බුද්ධ ශාසන වංශ කථාවෙහි ප්‍රථම මහා සංඝ සන්ති-පානය සිදු වූයේද නවම් පුණ්‍ය පොහෝ දිනයයි.

මැදින් පසළොස්වක පොහොය ලෝකාච්චරියාවෙහි යෙදුණු බුදුන් වහන්සේ විසි දහසක් මහ සහරු-වන සමග රජගහනුවර සිට නමන් වහන්සේ ගේ උපන් ගම වූ කිඹුල්වත් පු-රයට ගමනාරම්භ කළේ මැදින් පෝද-කයයි.

බක් පසළොස්වක පොහොය බුදුපියාණන් වහන්සේ ගේ මහා ගුණකද මහසට තංචන අසිරිමන් දින-යකි. බක් පොහොය දිනය. මේ සුන්දර දිවයින දෙවැනි වරට ද බුදු සිරිපා පහසින් පිවිතුරු බවට පත් වූයේද, බුදු-රජාණන් වහන්සේගේ සවනක් රැස් කදින් නාගදීපය ආලෝකවත් වූයේ ද දහම් අමාමිගිරේ නොයෙක් දෙනා කිවී සැකසී ගියේද, බක් පුරපොහෝ දිනය දී යයි.

වෙසක් පසළොස්වක පොහොය නිලොචන සම්මා සම්බුදුරජාණන් වහන්සේ ගේ ලොව පහළවීම බුදුවීම නිරිතිවත් පෑම යන අසිරිමත් මංගල කරුණු රැසකින් පුජනීයත්වයට, ඓති-හාසිකත්වයට පත් වූණු ශ්‍රී වෛශාඛ දිනය සමස්ත ලෝකවාසී බෞද්ධ ජන-තාවගේ පරම පුජනීය දිනයයි.

පොසොන් පසළොස්වක පොහොය අනුබුදු මිහිද මහ රහතන් වහන්සේ දැමූදිවි නලයේ සිට ගෙලදිවි නලයේ මිස්-සක පව්වට සදහම් පණිවිඩය සමග වැඩම කළ ඓතිහාසික දිනය පොසොන් දිනයයි.

දුරුතු පෝස- ජන 04	ඉරිදා	පු.හා 05.39 න් පුර අවටක ලබා 05 සදුද පු.හා. 05.03 න් ගෙවේ.	04 ඉරිදා	සිල්
ජන 10	සෙනසු	අ.හා. 12.39 න් පසළොස්වක ලබා 11 ඉරිදා පු.හා. 08.59 න් ගෙවේ.	10 සෙනසු	සිල්
ජන 17	සෙනසු	අ.හා. 07.57 න් අව අවටක ලබා 18 ඉරිදා අ.හා. 08.57 න් ගෙවේ.	18 ඉරිදා	සිල්
ජන 25	ඉරිදා	පු.හා. 11.09 න් අමාවක ලබා 26 සදුද අ.හා 01.24 න් ගෙවේ.	25 ඉරිදා	සිල්

නවම් පෝස- පෙබ 02	සදුද	අ.හා. 05.20 න් පුර අවටක ලබා 03 අග අ.හා. 03.51 න් ගෙවේ.	02 සදුද	සිල්
පෙබ 08	ඉරිදා	අ.හා. 11.23 න් පසළොස්වක ලබා 09 සදුද අ.හා. 08.23 න් ගෙවේ.	09 සදුද	සිල්
පෙබ 16	සදු	අ.හා. 02.18 න් අව අවටක ලබා 17 අග අ.හා. 04.14 න් ගෙවේ.	16 සදුද	සිල්
පෙබ 24	අගහ	පු.හා. 06.01 න් අමාවක ලබා 25 බදුද පු.හා. 07.05 න් ගෙවේ.	24 අගහ	සිල්

මැදින් පෝස- මාර්තු 04	බදුද	පු.හා. 02.13 න් පුර අවටක ලබා 05 බ්‍රහස්. පු.හා. 00.15 න් ගෙවේ.	04 බදුද	සිල්
මාර්තු 10	අගහ	පු.හා. 10.11 න් පසළොස්වක ලබා 11 බදුද පු.හා. 08.10 ගෙවේ.	10 අගහ	සිල්
මාර්තු 18	බදුද	පු.හා. 10.05 න් අව අවටක ලබා 19 බ්‍රහස්. අ.හා. 12.36 න් ගෙවේ.	18 බදුද	සිල්
මාර්තු 25	බදුද	අ.හා. 10.02 න් අමාවක ලබා 26 බ්‍රහස්. අ.හා. 09.33 න් ගෙවේ.	26 බ්‍රහස්	සිල්

බක් පෝස- අප්‍රේල් 02	බ්‍රහස්	පු.හා. 09.07 න් පුර අවටක ලබා 03 සිකු පු.හා. 07.03 න් ගෙවේ.	02 බ්‍රහස්	සිල්
අප්‍රේල් 08	බදුද	අ.හා. 09.14 න් පසළොස්වක ලබා 09 බ්‍රහස්. අ.හා. 08.30 න් ගෙවේ.	09 බ්‍රහස්	සිල්
අප්‍රේල් 17	සිකුරා	පු.හා. 05.51 න් අව අවටක ලබා 18 සෙන. පු.හා. 08.20 න් ගෙවේ.	17 සිකුරා	සිල්
අප්‍රේල් 24	සිකුරා	පු.හා. 10.48 න් අමාවක ලබා 25 සෙන. පු.හා. 08.52 න් ගෙවේ.	24 සිකුරා	සිල්

වෙසක් පෝස- මැයි 01	සිකුරා	අ.හා. 03.16 න් පුර අවටක ලබා 02 සෙන. අ.හා. 01.24 න් ගෙවේ.	01 සිකුරා	සිල්
මැයි 08	සිකුරා	පු.හා. 08.58 න් පසළොස්වක ලබා 09 සෙන. පු.හා. 09.34 න් ගෙවේ.	08 සිකුරා	සිල්
මැයි 16	සෙනසු	අ.හා. 11.56 න් අව අවටක ලබා 18 සදු පු.හා. 01.45 න් ගෙවේ.	17 ඉරිදා	සිල්
මැයි 23	සෙනසු	අ.හා. 08.40 න් අමාවක ලබා 24 ඉරිදා අ.හා. 05.40 න් ගෙවේ.	24 ඉරිදා	සිල්

පොසොන් පෝස- මැයි 30	සෙනසු	අ.හා. 09.43 න් පුර අවටක ලබා 31 ඉරිදා අ.හා. 08.19 න් ගෙවේ.	31 ඉරිදා	සිල්
ජූනි 06	සෙනසු	අ.හා. 09.58 න් පසළොස්වක ලබා 07 ඉරිදා අ.හා. 11.45 න් ගෙවේ.	07 ඉරිදා	සිල්
ජූනි 15	සදුද	අ.හා. 03.12 න් අව අවටක ලබා 16 අග. අ.හා. 03.57 න් ගෙවේ.	15 සදුද	සිල්
ජූනි 22	සදුද	පු.හා. 04.43 න් අමාවක ලබා 23 අග පු.හා. 01.05 න් ගෙවේ.	22 සදුද	සිල්

ඇසල පෝස- ජූනි 29	සදුද	පු.හා. 05.25 න් පුර අවටක ලබා 30 අග. පු.හා. 04.45 න් ගෙවේ.	29 සදුද	සිල්
ජූලි 06	සදුද	අ.හා. 12.25 න් පසළොස්වක ලබා 07 අග අ.හා. 02.53 න් ගෙවේ.	06 සදුද	සිල්
ජූලි 15	බදුද	පු.හා. 03.27 න් අව අවටක ලබා 16 බ්‍රහස්. පු.හා. 03.07 න් ගෙවේ.	15 බදුද	සිල්
ජූලි 21	අගහ	පු.හා. 11.50 න් අමාවක ලබා 22 බදුද පු.හා. 08.06 න් ගෙවේ.	21 අගහ	සිල්

නිකිණි පෝස- ජූලි 28	අගහ.	අ.හා. 03.34 න් පුර අවටක ලබා 29 බදුද අ.හා. 03.49 න් ගෙවේ.	28 අගහ.	සිල්
අගෝ. 05	බදුද	පු.හා. 04.00 න් පසළොස්වක ලබා 06 බ්‍රහස්. පු.හා. 06.26 න් ගෙවේ.	05 බදුද	සිල්
අගෝ 13	බ්‍රහස්	අ.හා. 12.53 න් අව අවටක ලබා 14 සිකු. පු.හා. 11.42 න් ගෙවේ.	13 බ්‍රහස්	සිල්
අගෝ 19	බදුද	අ.හා. 07.00 න් අමාවක ලබා 20 බ්‍රහස්. අ.හා. 03.35 න් ගෙවේ.	20 බ්‍රහස්	සිල්

බිතර පෝස- අගෝ.27	බ්‍රහස්	පු.හා. 04.38 න් පුර අවටක ලබා 28 සිකු. පු.හා. 06.00 න් ගෙවේ.	27 බ්‍රහස්	සිල්
සැප්. 03	බ්‍රහස්	අ.හා. 07.54 න් පසළොස්වක ලබා 04 සිකු. අ.හා. 09.31 න් ගෙවේ.	04 සිකුරා	සිල්
සැප්. 11	සිකුරා	අ.හා. 08.33 න් අව අවටක ලබා 12 සෙන. අ.හා. 06.49 න් ගෙවේ.	12 සෙනසු	සිල්
සැප් 18	සිකුරා	පු.හා. 02.59 න් අමාවක ලබා 19 සෙන. පු.හා. 00.17 න් ගෙවේ.	18 සිකුරා	සිල්

වජ්‍ය පෝස- සැප් 25	සිකුරා	අ.හා. 09.18 න් පුර අවටක ලබා 26 සෙන. පු.හා. 11.34 න් ගෙවේ.	26 සෙනසු	සිල්
ඔක්. 03	සෙනසු	පු.හා. 11.21 න් පසළොස්වක ලබා 04 ඉරිදා අ.හා. 11.38 න් ගෙවේ.	03 සෙනසු	සිල්
ඔක් 11	ඉරිදා	පු.හා. 03.25 න් අව අවටක ලබා 12 සදුද පු.හා. 01.26 න් ගෙවේ.	11 ඉරිදා	සිල්
ඔක් 17	සෙනසු	අ.හා. 12.41 න් අමාවක ලබා 18 ඉරිදා පු.හා. 11.07 න් ගෙවේ.	17 සෙනසු	සිල්

ඉල් පෝස- ඔක් 25	ඉරිදා	අ.හා. 04.54 න් පුර අවටක ලබා 26 සදුද අ.හා. 07.32 න් ගෙවේ.	25 ඉරිදා	සිල්
නොවැ. 02	සදුද	පු.හා. 01.52 න් පසළොස්වක ලබා 03 අග පු.හා. 00.42 න් ගෙවේ.	02 සදුද	සිල්
නොවැ. 09	සදුද	පු.හා. 10.27 න් අව අවටක ලබා 10 අග. පු.හා. 08.30 න් ගෙවේ.	09 සදුද	සිල්
නොවැ. 16	සදුද	පු.හා. 00.52 න් අමාවක ලබා 17 අග. පු.හා. 00.47 න් ගෙවේ.	16 සදුද	සිල්

උදවස් පෝස- නොවැ. 24	අගහ	අ.හා. 01.55 න් පුර අවටක ලබා 25 බදුද අ.හා. 04.13 න් ගෙවේ.	24 අගහ	සිල්
දෙසැ. 01	අගහ	අ.හා. 03.21 න් පසළොස්වක ලබා 02 බදුද අ.හා. 12.59 න් ගෙවේ.	01 අගහ	සිල්
දෙසැ. 08	අගහ	අ.හා. 06.40 න් අව අවටක ලබා 09 බදුද අ.හා. 05.02 න් ගෙවේ.	09 බදුද	සිල්
දෙසැ. 15	අගහ	අ.හා. 04.10 න් අමාවක ලබා 16 බදුද අ.හා. 05.36 න් ගෙවේ.	15 අගහ.	සිල්

දුරුතු පෝස- දෙසැ. 24	බ්‍රහස්	පු.හා. 10.17 න් පුර අවටක ලබා 25 සිකු. අ.හා. 11.40 න් ගෙවේ.	24 බ්‍රහස්	සිල්
දෙසැ 31	බ්‍රහස්	පු.හා. 04.00 න් පසළොස්වක ලබා 01 සිකු. පු.හා. 00.42 න් ගෙවේ.	31 බ්‍රහස්	සිල්

දෙළොස් මහා පොහොය දිනවල සිදු වූ ශාසනික වශයෙන් වැදගත් ඓතිහාසික සිදුවීම්

ඇසල පසළොස්වක පොහොය බරණැස ඉසිපතනාරාමයේ දී දුකත්, දුකට හේතුවත් නිවනත් එය ලබන සීලිවෙනත් යන සත්‍ය සතර ලොවට පළමුවරට දේශනා කළ දිනයයි, ඇසල පෝද

නිකිණි පසළොස්වක පොහොය ඇසල අව පැලවිය ද ගිඤ්ඤත් වහන්සේ පෙර වස් එළඹීමට නියමිත දිනයයි. නිකිණි පසළොස්වක පොහෝද පොහොය කොට නිකිණි අව පැලවිය ද පසු වස් එළඹීමයි, සසුන් පිලිවෙන වන්නේ

බිතර පසළොස්වක පොහොය බුද්ධ නියමය අනුව ගිඤ්ඤත් වහන්සේ විහාරාරාමයන්හි නිබදව වැඩ වසමින් බණ භාවනාවල යෙදෙමින් ස්වකීය ශාසන පරමාර්ථ ඉටුකර ගන්නා කාලයකි. මෙහෙණි සසුනේ ආරම්භය සිදුවිය.

වජ්‍ය පසළොස්වක පොහොය වස්සාන සෘතුවේ මුල් තුන් මස ගිඤ්ඤත් වස්වසාවැඩ සිටින කාලයයි. වස් සාරමාසයේ අන්තිම මාසයක සිටිවර පුජා මාසයයි. එය විවර මාසය නමින් ද ව්‍යවහාර කැරේ.

ඉල් පසළොස්වක පොහොය ශාසන ඉතිහාසයේ අනුස්මරණීය සිද්ධිත්ති පසකට මුල් වූ පොහොය දින-යකි. මෙහේ බෝසත්තුමා විවරණ ලැබීම, ප්‍රථම රහතන් වහන්සේ හැට නම ධර්ම ප්‍රචාරය සදහා ගමන් ඇරඹීම පසු වස් පචාරණය කළ යුතු දිනයද, සැරියුත් මහරහතන් වහන්සේගේ පරිනිර්-වාණය සිදුවීමද යන කරුණු රැසක් අනුස්මරණය කැරෙන්නේ ඉල් පෝදය.

උදවස් පසළොස්වක පොහොය උදවස් පොහොය දින සිදු වූ ශ්‍රී සංඝමිත්තා මහරහත් මෙහෙණින් වහන්සේගේ ලංකාගමනය ගැන, ලංකා මෙහෙණි සසුන ගැන, ජය ශ්‍රී මහා බෝ සම්ඤ්ජන් ගැන සිහි කරන කවර අයකුට වුවද ඇති වනුයේ මහා සැනසිල්ලකි.

සිතුවම් සරත් නන්ද කුමාර